

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää ja pyydystämistä

Hakija

Hanna Aalto

Asia

Lupahakemus heinäkurppien kuvaamiseksi ajalla 28.4.-8.6.2026 Parikkalassa, Etelä-Karjalassa.

Hakemus

Suomen heinäkurpista (*Gallinago media*) tiedetään vasta vähän. Heinäkurppia on laskettu, mutta tarkempaa seurantaa ei ole toteutettu. Hakijan tarkoituksena on testata mahdollisten uusien seurantamenetelmien toimivuutta. Jos yksilöllinen tunnistus höyhenpiteen perusteella osoittautuu mahdolliseksi, voidaan heinäkurppia seurata tulevana vuosina nykyistä tehokkaammin. Hakijan tavoitteena on havaita rengastettuja tai lähettämiä kantavia heinäkurppia ja kuvata niiden renkaat. Renkaiden yksilöllisen koodin avulla on mahdollista selvittää esimerkiksi paikkauskollisuutta, laskennallista yksilömäärää, kuolevuutta jne. Renkaiden lukeminen kuvaamalla on lintuystävällisin tapa kontrolloida rengastetut yksilöt. Muilla kurppalajeilla on huomattu, että yksilöitä pystytään tunnistamaan yksilölleen niiden höyhenpuvun perusteella. Heinäkurppia ei ole juurikaan kuvattu maastossa, joten ei tiedetä, toimiiko yksilöllinen tunnistaminen myös niillä. Koska soittimia ei ole järjestelmällisesti seurattu, ei ole tiedossa minkä verran naaraista niillä vierailee. Naaraista on vähän havaintoja. Pelkät soivat koiraat eivät lisäännä, vaan pesivään kantaan tarvitaan myös naaraista. Naaraiden yksilöllinen tunnistaminen olisi erityisen tärkeää, jotta pesivän kannan todellinen lukumäärä selviäisi.

Hakijan tarkoituksena on kuvata 25 heinäkurppaa 28.4.-8.6.2026 välisenä aikana Parikkalassa. Heinäkurppien kuvaaminen ei tapahdu luonnonsuojelualueilla, Natura 2000 -alueilla tai näiden läheisyydessä. Tutkija pysyttelee tutkimuksen suorittamisen aikana piiloteltassa, josta näkyy ulos vain valovoimainen kamera. Tutkimuksessa seurataan soittimella olevia heinäkurppia useina öinä soidinkauden aikana. Tunnistukseen kelpaavia kuvia saadaan lintujen saapuessa soittimelle ja aamuyöllä lintujen lähtiessä soittimelta. Heinäkurpat kuvataan yksilöllistä tunnistusta varten. Myös mahdolliset renkaat kuvataan linnun liikkeessä useammasta suunnasta, jolloin renkaan koodi saadaan selville. Tunnistetaan äänen ja käyttäytymisen perusteella naaraat ja pyritään saamaan niistä yksilöiviä tuntomerkkejä tai renkaiden koodeja selville. Kuvat käsitellään ja analysoidaan myöhemmin ja havaintojen perusteella pyritään selvittämään naaraspopulaation koko. Tulosten perusteella hakija pyrkii kehittämään automaattista laskentajärjestelmää, jota hakijan on tarkoitus julkaista menetelmäohjeen ohella tiedejulkaisussa. Lisäksi hakija lähettää tutkimustulokset BirdLife Suomen heinäkurppatyöryhmälle ja rengastuskontrollien tiedot rengastustoimistolle.

Jos hakija havaitsee lähettämiä kantavia lintuja, hakijan aikomuksena on poistaa lähettimet pyydystämällä kyseiset linnut verkko- tai haavipyynnillä soidinkauden loppupuolella yhdessä lähettämiä asentaneiden tahojen kanssa. Hakija arvioi, että lähettimillä varustettujen heinäkurppien pyydystäminen yhtenä yönä soidinpaikalla soidinkauden loppupuolella ei vaikuta heikentävästi heinäkurppien poikastuottoon alueella. Naaraat ovat kesäkuun alussa hautomassa, jolloin pyydystäminen kohdistuisi lähettämiä kantavien koiraiden tai hautomattomien naaraiden pyydystämiseen. Hakijalla

ja lähettämiä asentaneilla henkilöillä on rengastuslupa ja pätevyys ko. toimenpiteiden suorittamiseksi.

Hakijan mukaan kuvaamisen ja mahdollisen pyydystyksen vaikutus pitäisi olla hyvin pieni linnuille. Kahlaajat eivät arastele paikallaan pysyvää piilotelttaa, vaan ne voivat tulla halutessaan aivan seinän viereen, kuten on tapahtunut vastaavissa kuvauksissa Venäjällä, josta hakija on esittänyt videon ELY-keskukselle. Heinäpellolla pesii todennäköisesti joitakin muita lintulajeja kuten töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*). Teltta sijoitetaan niin, etteivät havaitut pesinnät vaarannu, eli kuvauksen aikana ei käydä lintujen pesillä. Teltalle kuljetaan aina samaa reittiä hyvissä ajoin iltapäivällä, tunteja ennen soitimen käynnistymistä. Teltasta poistutaan vasta seuraavana aamuna, tunteja soitimen päättymisen jälkeen. Kameraa liikutellaan hyvin hitaasti. Lisäksi piiloteltta naamioidaan hyvin, jotta se ei herätä huomiota. Teltta viedään pois silloin, kun havainnoinnissa tulee taukoja. Mikäli heinäkurppien havaitaan reagoivan piilotelttaan, keskeytetään tutkimusseuranta.

Hakijan mukaan asiaan ei ole olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä erilaisia kamera-ansoja on olemassa, mutta ne eivät vielä pysty suuntaamaan itseään muuttuvien tilanteiden mukaan, minkä takia ihmisen on ohjattava kameraa paikan päällä. Hakijan tiedossa ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua vastaavan tiedon saamiseksi.

Määräykset, joita hakemus koskee

Heinäkurppa on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi heinäkurppa on äärimmäisen uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen tai pyydystäminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan kuvata ja pyydystää heinäkurppia alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 28.4.-8.6.2026 välisenä aikana Parikkalassa.
- 2 Kuvattavalla alueella saa kerrallaan olla yksi piiloteltta.
- 3 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä soidinalueen läheisyyteen.
- 4 Kuvaaminen ei saa vaarantaa heinäkurpan tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää missään vaiheessa. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee piiloteltta purkaa ja poistua paikalta viipymättä pesintää häiritsemättä.
- 5 Heinäkurppia pyydystäessä ja lähettämiä poistaessa on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 6 Em. toimenpiteet eivät saa vaarantaa lintujen terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli on vaarana, että linnut vahingoittuvat tai pyydystäminen kohdistuu johonkin muuhun lintulajiin, on toiminta lopetettava välittömästi.

- 7 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 8 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 9 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 11 Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2575/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä milloin ja kuinka monta heinäkurppaa kuvattiin ja onnistuttiinko yksilöimään näitä höyhenpuvun perusteella. Raportissa tulee arvioida, oliko piiloteltalla ja kuvaamisella vaikutusta heinäkurppien käyttäytymiseen. Lisäksi tulee mainita, poistettiin heinäkurpilla lähettäviä, ja jos kyllä, kuinka monta. Myös arvio siitä, miten pyydystäminen vaikutti ko. yksilöiden vointiin, tulee sisällyttää raporttiin.
- 12 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Tutkimuksella saadaan lisätietoa esim. heinäkurpan paikkauskollisuudesta, kannasta ja kuolevuudesta, josta ei ole juuri aikaisempaa lajikohtaista tietoa. Lisäksi tutkimuksella selvitetään, voidaanko heinäkurppia muiden kurppalajien tavoin tunnistaa yksilöllisen höyhenpiteen kuvioinnin perusteella, mikä voisi vähentää tarvetta pyydystää ja rengastaa lintuja jatkossa.

Kyseisen tiedon saamiseksi ja vanhojen lähettimien poistamiseksi ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä nykitekniikka ei mahdollista ko. tiedon saamista etäohjattavalla kameralla ja lähettimien poistaminen edellyttää myös ihmisen läsnäoloa.

Tutkimuksen ei katsota vaarantavan heinäkurpan suotuisan suojelutason saavuttamista, sillä tutkimuksella ei ole sallittua merkittävästi häiritä heinäkurppien tai mahdollisesti muiden alueella esiintyvien lintujen pesintää tai vaarantaa lintujen terveyttä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut luonnonsuojeluyksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi

Kaakkois-Suomen poliisilaitos kirjaamo.kaakkois-suomi@poliisi.fi

Parikkalan kunta kunta@parikkala.fi

Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys juhis973@gmail.com antto.makinen@gmail.com

Etelä-Karjalan lintutieteellinen yhdistys juuti.juha@gmail.com ekly@ekly.org

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri saimaa@sll.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/2575/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2575/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mattila Olli 02.10.2025 10:00

Esittelijä Ramstedt Robin 02.10.2025 07:56

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.